

„ΕΛΑΞΑ ΖΕΩ...

και Μακεδονικών Τεμπών
γιών Κορώνειας - Bolbiti
Το Εθνικό Λάρκο

Εθνικό Πάρκο
Λιμνών Κορώνειας - Βόλβης
και Μακεδονικών Τεμπών

Δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης

Φορέας Διαχείρισης Λιμνών Κορώνειας - Βόλβης
Σωκράτη Τσακάλη 21, 57 200 Λαγκαδάς
Τηλ: 23940 24553
Fax: 23940 26160
Email: foreaskv@otenet.gr
Website: www.foreaskv.gr

Κέντρο Πληροφόρησης Λιμνών Κορώνειας - Βόλβης
Απολλωνία, 57 15 Δήμος Βόλβης
Τηλ: 23930 41004
Fax: 23930 41050

Σχεδιασμός και παραγωγή

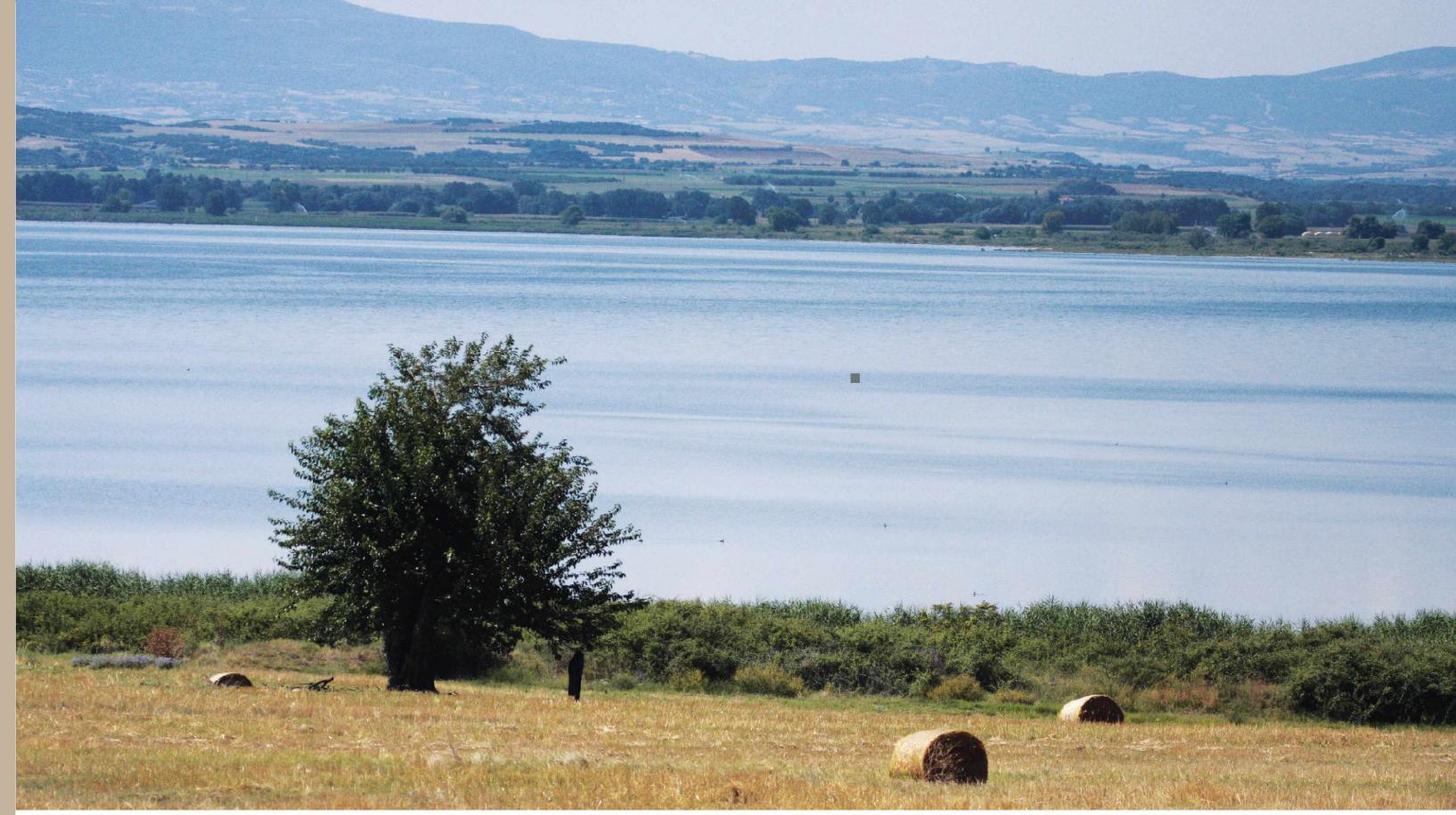

ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΟΥΔΑΝΑΡΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΒΙΟΤΟΠΩΝ - ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ
Επιμέλεια έκδοσης: Μαρία Κατσακώρη και Κατερίνα Μπόλη
Δημουργία χάρτη: Ανώνυμης Αποστολάκης και Λένα Χατζηγιορδάνου
Συνθετικός πληροφοριακός χάρτης: Κατερίνα Μπόλη και Ανθή Βαφειάδη
Κείμενα: Κατερίνα Μπόλη και Φορέας Διαχείρισης Λιμνών Κορώνειας - Βόλβης
Φωτογραφίες: Αρχείο Φορέα Διαχείρισης
Γραφιστικός σχεδιασμός: Σταύρος Υφαντής
Εκτύπωση: Βασίλης Ψαρράς

Θεσσαλονίκη 2014

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Γνωρίστε...

το Εθνικό Πάρκο Λιμνών Κορώνειας - Βόλβης και Μακεδονικών Τεμπών

Το Εθνικό Πάρκο θεσμοθετήθηκε το 2004, με σκοπό την προστασία και αειφορική διαχείριση ενός από τους 10 ελληνικούς Υγροτόπους Διεθνούς Σημασίας της Σύμβασης Ραμσάρ, τον υγροτόπου των λιμνών Κορώνειας και Βόλβης.

Η προστατευόμενη περιοχή, με συνολική έκταση 2.120.00 στρέμματα, ορίζεται από τα όρη Χορτιάτης, Χολομώντας, Στρατωνικό, Κερδύλλια και Βερτίσκος. Πρόκειται για τη Μυγδονία λεκάνη, η οποία, εκατομμύρια χρόνια πριν, καλυπτόταν από την ομώνυμη λίμνη. Σήμερα, φιλοξενεί τα νερά των λιμνών Κορώνειας και Βόλβης.

Οι δύο λίμνες, μαζί με τον Ρήχειο ποταμό και τα Μακεδονικά Τέμπη, σηματοδοτούν τον πυρήνα του Εθνικού Πάρκου. Οργανώνουν έναν τόπο υψηλής και διεθνώς αναγνωρισμένης οικολογικής αξίας, όπου η φύση μετρά 1.136 είδη φυτών, 343 είδη πουλιών, 56 είδη θηλαστικών, 35 είδη αμφιβίων και ερπετών, 29 είδη ψαριών.

Αρμόδιος για την προστασία, διαχείριση και ανάδειξη του Εθνικού Πάρκου είναι ο Φορέας Διαχείρισης Λιμνών Κορώνειας - Βόλβης, που εδρεύει στον Λαγκαδά.

Μάθετε...

για τις λίμνες

Η Κορώνεια, γνωστή και ως λίμνη Αγίου Βασιλείου ή Λαγκαδά, μετά την οικολογική της κατάρρευση, στα μέσα της δεκαετίας του '90, κατακλύζεται με νερό περιστασιακά. Παρά την υποβάθμισή της, την επιλέγουν ως σταθμό μετανάστευσης, διαχείμασης και αναπαραγωγής πολλά υδρόβια και παρυδάτια είδη. Καλαμοκανάδες, χουλιαρόπαπιες, αβοκέτες, βαρβάρες, βουβόκυκνοι συνθέτουν πραγματικά ώμορφες εικόνες, όταν η λίμνη έχει νερό. Το ίδιο και τα φοινικόπτερα που συγκεντρώνονται στις όχθες της σε εντυπωσιακά μεγάλους αριθμούς.

για τον ποταμό Ρήχειο

και τα Μακεδονικά Τέμπη

Μακεδονικά Τέμπη ή Στενά της Ρεντίνας, ονομάζεται η κοιλάδα μέσα στην οποία κυλά ο ποταμός Ρήχειος, ανάμεσα στον Χολομώντα και τα Κερδύλλια όρη. Ο ποταμός λειτουργεί ως φυσικός υπερχειλιστής της λίμνης Βόλβης, μεταφέροντας τα νερά της στον Στρυμονικό Κόλπο. Τα Στενά συνθέτουν ένα περιβάλλον εξαιρετικής και πολύπλευρης σπουδαιότητας. Το πανέμορφο πλατανόδασος της κοιλάδας του Ρήχειου, ο πλούτος φυτών και ζώων, η υψηλή ορνιθολογική αξία και η ομορφιά του τοπίου, κατατάσσουν τα Μακεδονικά Τέμπη στις Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά, στις Ειδικά Προστατευόμενες Μεσογειακές Περιοχές και στις Περιοχές Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους. Τη σπουδαιότητα της περιοχής επιπτείνει το βυζαντινό κάστρο της Ρεντίνας, στην είσοδο των Τεμπών.

Η λίμνη Βόλβη αποτελεί τη δεύτερη σε μέγεθος φυσική λίμνη της Ελλάδας, με έκταση 68.000 στρέμματα περίπου και μέγιστο βάθος 21 μέτρα. Στα νερά της και στα ρέματα που εκβάλουν σε αυτή ζουν 29 είδη ψαριών. Αμφίβια, ερπετά, θηλαστικά και χιλιάδες πουλιά, υδρόβια, παρυδάτια και αρπακτικά, μοιράζονται τα αγαθά της. Βουκεφάλες, τσικνάδες, νυχτοκόρακες, χαλκόκοτες, κοκκινοσκέλιδες, τουρλίδες, μαυροκιρκίνεζα, σκουφοβουτηχτάρια και μουστακαλίδες είναι λίγοι μόνο από τους κατοίκους ή επισκέπτες της.

Ανακαλύψτε...

στα ξεχωριστά της φύσης

Δάσος Απολλωνίας. Με σκλήθρα, πλατάνια, ασημόλευκες, πιές και λυγαριές, αποτελεί ένα από τα τελευταία εναπομείναντα υδροχαρή δάσος στην Ελλάδα. Φιλοξενεί μικτέδ αποικίες ερωδιών και κορμοράνων, μικρά και μεγάλα αρπακτικά και εκατοντάδες μικρόπουλα που αναπαράγονται εκεί κάθε καλοκαίρι.

Πλατανόδασος Ρεντίνας. Εντυπωσιακά πλατανία καλυμμένα από αναρριχώμενα φυτά, πιές, φτελιές, φράσοι, λυγαριές, κρανιές και πλούσια υδρόβια βλάστηση, οργανώνουν στα Μακεδονικά Τέμπη, στην κοιλάδα του ποταμού Ρήχειου, ένα περιβάλλον σημαίνουσας αξίας και εξαιρετικής ομορφιάς, ιδανικό για αναψυχή.

Χίλιοδενδρα ονομάζουν οι ντόπιοι το δάσος με τις υπέργρηρες βελανιδέδη νότια του Καλαμπού, στα Καλλίνδια. Η παράδοση θέλει τον Μέγα Αλέξανδρο να στρατοπεδεύει στο δάσοδο των Καλλινδίων και να δένει τον Βουκεφάλα στην πιο επιβλητική βελανιδιά του.

Οι Νυμφόπτερες. Οι επιβλητικοί, όρθιοι βράχοι έχουν από τον ομώνυμο οικισμό, έχουν εμπνεύσει γοητευτικούς θρύλους. Μία εκδοχή, τουδ θέλει κυνηγούς που πέτρωσε η θεά Αρτέμις οργισμένη για την ανάρμοστη συμπεριφορά στις νύμφες του δάσουδο. Μία άλλη, τους βλέπει ως γαμήλια πομπή την οποία πέτρωσε για πάντα η κατάρα μιας μάνας. Η επιστήμη αναγνωρίζει στουδιούδιο μορφού ασβεστολιθικού σχηματισμού τη γεωλογική εξέλιξη της περιοχής.

Περιηγηθείτε...

μνημεία και θέσεις
αρχαιολογικού ενδιαφέροντος

Η προϊστορική «Τούμπα» της Ασσήρου, τα ερείπια αρχαίων πόλεων όπως της Απολλωνίας, της Λητής, των Καλλινδίων, το φρουριακό συγκρότημα των Βρασνών, το κάστρο της Ρεντίνας, ο πύργος του Αγίου Βασιλείου, το «Βήμα» του Αποστόλου Παύλου, τα οθωμανικά λουτρά της Απολλωνίας και του Λαγκαδά, ο ναός της Αγίας Μαρίνας και μια πληθώρα βυζαντινών και μεταβυζαντινών μνημείων διάσπαρτων στους οικισμούς του Εθνικού Πάρκου, είναι ορισμένα από τα τεκμήρια του ανθρώπινου πολιτισμού στην περιοχή και της άρρηκτης σχέσης του με το φυσικό περιβάλλον.

Πύργος Αγίου Βασιλείου. Στη νότια όχθη της λίμνης Κορώνειας, χρονολογείται στον 14ο αιώνα. Βρισκόταν σε οδικό άξονα που συνέδει τη Θεσσαλονίκη με την Εγνατία Οδό, διασχίζοντας τον Χορτιάτη. Πιθανότατα σχετίζεται με την προμήθεια της πόλης με αγαθά της λίμνης και της γύρω εύφορης γης.

Θαυμάστε...

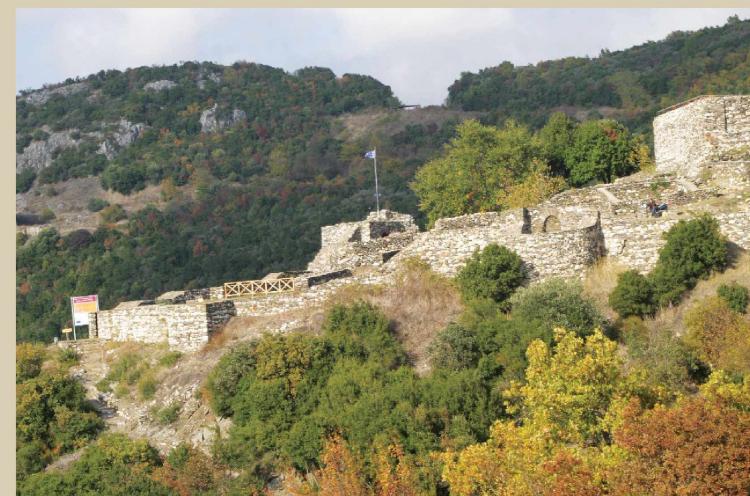
μνημεία της φύσης

Οι δύο πλάτανοι του Σχολαρίου, το πρώτο κηρυγμένο Μνημείο της Φύσης, φιλοξενούν στα κλαδιά τους περισσότερες από 100 φωλιές σταχτοτσικνιάδων.

Ο Γεροπλάτανος δίκαια έδωσε το όνομά του στο ομώνυμο χωριό. Αγέρωχος, παρά τα 1.000 χρόνια του, είναι από τους γηραιότερους στην Ελλάδα!

Ο πλάτανος στο «Βήμα» του Αποστόλου Παύλου. Στη σκιά του αιωνόβιου πλάτανου, βρίσκεται ο βράχος όπου σύμφωνα με την παράδοση δίδαξε ο Απόστολος Παύλος ερχόμενος στη Θεσσαλονίκη.

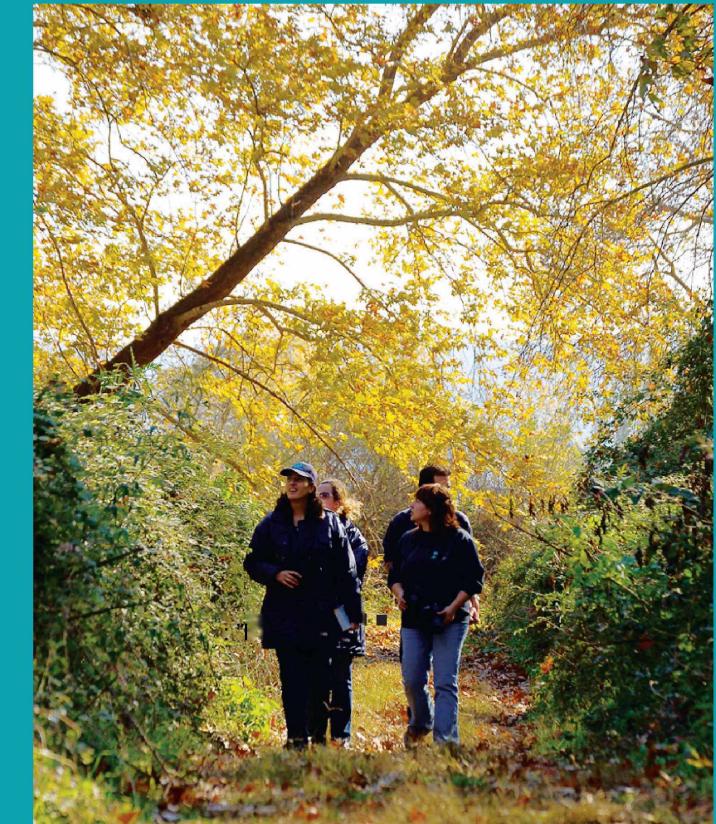

Κάστρο Ρεντίνας. Σε μια θέση στρατηγικής σπουδαιότητας, στην κορυφή ενός φυσικού λόφου στην είσοδο των Μακεδονικών Τεμπών, πλάι στον ποταμό Ρήχειο και στην αρχαία Εγνατία Οδό, ο οχυρωμένος οικισμός εξυπέρετησε επί αιώνες στρατεύματα, ταξιδιώτες και εμπόρους. Η θέση εγκαταλείφθηκε τον 15ο αιώνα. Σήμερα είναι από τους σπουδαιότερους αρχαιολογικούς χώρους της Μακεδονίας.

Αγία Μαρίνα Ρεντίνας. Κτίσμα του 1869 από Ήπειρώτες μάστορες, κόδιμη και σήμα κατατεθέν της περιοχής, ο μικρός ναός αποτελεί το καμάρι των κατοίκων του οικισμού Μόδι, οι οποίοι έχουν να σας διηγηθούν πραγματικά ενδιαφέρουσες ιστορίες για την εκκλησία τους και τον λόγο που αποφάσισαν την ανέγερσή της.

Ενημερωθείτε...

...στο Κέντρο Πληροφόρησης Λιμνών Κορώνειας - Βόλβης. Λειτουργεί υπό την ευθύνη του Φορέα Διαχείρισης, στον οικισμό της Απολλωνίας. Ο άρτια οργανωμένος εκθεσιακός χώρος, τα εκπαιδευτικά προγράμματα και οι ξεναγήσεις που πραγματοποιούνται από το εξειδικευμένο προσωπικό του Φορέα, διασφαλίζουν την πολύπλευρη ενημέρωση του επισκέπτη.

...στα μουσεία. Τα λαογραφικά μουσεία αρκετών οικισμών (Βρασνά, Σκεπαστό Αρέθουσα, Βερτίσκος, Σοχός, Πετροκέρασα, Άσσηρος, Αρναία), παρέχουν χρήσιμα στοιχεία για την τοπική ιστορία και ανθρώπινη δραστηριότητα στην περιοχή. Μία επίσκεψη αξίζει και στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Καλαμπού, στο Μουσείο Προβυζαντινών και Βυζαντινών Οργάνων του Αδάμ και στο Γεωργοκτηνοτροφικό Μουσείο Μοδιού, ενώ ιδιαίτερο ενδιαφέροντος είναι και το Πολεμικό Μουσείο Λαχανά.

Μην παραλείψει να...

...απολαύσετε δραστηριότητες που σχετίζονται με τη φύση: ζητήστε από το προσωπικό του Φορέα να σας συνδεύει ή να σας υποδειγμένες διαδρομές περιήγησης στο Εθνικό Πάρκο, προσεγγίστε τα ομεία παρατήρησης των πουλών, απενίστε την περιοχή από τις οργανωμένες θέσεις θέας, ξεκουραστείτε στους χώρους αναψυχής, διασκεδάστε κάνοντας ιστοσανίδα ή ιππασία.

...περιηγηθείτε στους οικισμούς της περιοχής για να γνωρίσετε από κοντά τους ανθρώπους τους, να απολαύσετε γαστρονομικές εμπειρίες, να θαυμάσετε την τοπική αρχιτεκτονική παράδοση.

...συμμετάσχετε σε γιορτές και πολιτιστικά δρώμενα που οργανώνονται κάθε χρόνο και αποτελούν θεσμό για την περιοχή, όπως οι ξακουστοί Κουδουνοφόροι του Σοχού, τα Αναστενάρια στον Λαγκαδά, η Γιορτή της Λιπαριάς στη Μικρή Βόλβη και η Γιορτή της Ρίγανης στη Μαυρούδα.

...χαλαρώστε και να αφεθείτε στις θεραπευτικές ιδιότητες του νερού στα οργανωμένα λουτρά του Λαγκαδά και της Απολλωνίας.

